

ČESKO-SLOVENSKÁ SÍŤ LÉKAŘSKÝCH A ZDRAVOTNICKÝCH FAKULT MEFANET OSLAVILA JUBILEUM

Jakub Gregor, Martin Komenda, Daniel Schwarz

Rychlost vývoje a běhu událostí vnímáme vždy relativně. Z pohledu naší planety či života na ní je deset let jen nepatrný zlomek v dlouhé linii času. Pro organismus s názvem MEFANET (MEDical FACulties NETwork) je to ale plnohodnotná evoluční perioda, v níž se postupně stal důležitým členem evropské komunity medicínského vzdělávání. A když si uvědomíme, že v aktivitách sítě MEFANET hrají klíčovou roli moderní informační a komunikační technologie, je jasné, že doba jejího vzniku už může zejména mladším kolegům poněkud splývat se stoletím páry.

Pedagogové z lékařských a zdravotnických fakult, odborníci na informační technologie a další zainteresovaní přijeli oslavenci popřát ke kulatému výročí tradičně na konci listopadu do Brna, tentokrát do hotelu Continental. Výročí 10 let od začátku společných aktivit byl věnován samostatný slavnostní blok, ale vzpomínky na různé fáze budování sítě od neoficiálních počátků v roce 2006 až po současnost a vyhlídky do budoucnosti se prolínaly prakticky celým programem konference. Pro mnohé přednášející, zejména ty, kteří „u toho“ byli už od začátku, to znamenalo mluvit v rovině nejen profesní, ale i osobní.

„Před 10 lety jsme si s kolegy uvědomili, že moderní informační technologie mohou významně pomoci ve výuce medicíny. Brzy jsme ale zjistili, že vzhledem k odborné, ekonomické a časové náročnosti výroby elektronických učebních materiálů je nutné spolupracovat, že žádná fakulta nedokáže pokrýt sama celé kurikulum. Proto jsme začali spolupracovat a tyto pomůcky sdílet prostřednictvím našich výukových portálů,“ vzpomínal prof. Stanislav Štípek z 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Ze spolupráce v kyberprostoru

se nakonec spontánně vyvinula komunita učitelů lékařských fakult a IT nadšenců – kompaktní, ale zároveň otevřená novým členům, oborům, myšlenkám. *„Výročí pro mě znamená především deset let od seznámení se s mnoha kolegy z českých, moravských a slovenských lékařských fakult. Mnohé tyto kolegiální vztahy časem přerostly v opravdová přátelství,“* řekl doc. Daniel Schwarz z LF MU, současný předseda Koordinační rady sítě MEFANET.

Vraťme se ale od bilancování k programu konference samotné, protože ani oslavy výročí nejsou důvodem k tomu, aby si účastníci nesdělili poslední novinky z oblasti IT technologií ve vazbě na vzdělávání lékařů a zdravotnických pracovníků. Organizátoři zachovali loni inovovaný formát programu a v úvodním dnu konference dostaly prostor dva odborné workshopy. První z nich vedl tým z 1. LF UK, Akademie věd ČR a domácí LF MU a byl zaměřen na přípravu a vyhodnocování testů. Zúčastnění se mohli seznámit s tím, jak sestavit kvalitní test a jeho jednotlivé položky tak, aby objektivně posoudil znalosti a zároveň rozlišil mezi silnějšími a slabšími studenty. Druhý workshop se nesl v duchu mezinárodního projektu MEDCIN a připravili ho zástupci LF MU společně se zahraničními partnery z Karolinska Institutet, St George's, University of London a Aristotle University. Společným jmenovatelem projektu i tohoto workshopu je parametrizace výuky v medicíně a standardizace kurikula. To si účastníci mohli vyzkoušet i prakticky v roli člena vedení nové virtuální lékařské fakulty.

Druhý den konference měl již tradiční přednáškový ráz. Zahájen byl sympoziem věnovaným vzdělávání zdravotních sester, a to zejména jeho praktické části v klinickém prostředí. Během se-

Fotodárek pro zástupce fakult zapojených do sítě MEFANET

tkání byly prezentovány výsledky několika studií, které proběhly na několika zdravotnických fakultách a pracovištích v ČR i SR a které hodnotily postoje a zkušenosti studentů s praktickou výukou a stážemi v nemocnicích.

Secce zvaných přednášek, která následovala bezprostředně po již zmíněném slavnostním bloku, přinesla příspěvky dvou zahraničních hostů. Prvním z nich byl Andrzej Kononowicz z Jagelonské univerzity v Krakově, který se věnoval virtuálním pacientům. Upozornil, že koncept virtuálních pacientů a simulací v žádném případě není nový – zmínky o nich nalezneme již v odborné literatuře z 60. let. V současné době již také existuje řada studií, které nepochybně podporují využití této formy výuky, ale zároveň vyvrací řadu mýtů a očekávání, které s novými technologiemi často přichází. Dalším aktuálním pedagogickým fenoménem – tzv. *Massive Open Online Courses* (MOOCs) se zabýval Luke Woodham ze St George's, University of London. MOOCs jsou interaktivní online kurzy, které umožňují výuku stovek či tisíců uživatelů najednou, což má u leckterých oborů a témat jistě smysl. Na druhou stranu právě v medicínském vzdělávání, kde je mnohdy potřeba formálnější a detailnější hodnocení studentů a osobní interakce, narážejí MOOCs na určité překážky. Vždy je ale nutné si uvědomit, že jakákoliv technologie nabízí pouze nástroje, a je jen na jejich uživateli, jakým způsobem a jak efektivně je bude používat.

Tematický blok byl věnován technologiím a e-learningu v oboru radiologie a zaštitila jej Radiologická společnost ČLS JEP. Navzdory tomu, že na zobrazovacích metodách je dnes postavena řada

moderních oborů medicíny a jsou jejich klíčovou součástí, výuka radiologie zaznamenává jen velmi pomalý až žádný přírůstek hodinových dotací v kurikulu všeobecného lékařství. Přednášející poukazovali například na nedostatečnou výuku indikací správných metod či na poměrně přísné legislativní požadavky, které omezují praktickou část výuky. Přestože tedy snímky z CT, MRI či ultrazvuku nalezneme v mnoha výukových materiálech ostatních klinických oborů, radiologii jako takovou ještě čeká v oblasti moderního vzdělávání kus cesty.

Konferenci uzavřel soubor krátkých sdělení informujících o konkrétních novinkách, metodách a nástrojích, které byly vyvinuty a jsou k dispozici na jednotlivých lékařských či zdravotnických fakultách. Určitě stojí za zmínku, že v každém příspěvku byl prezentován zajímavý softwarový nástroj nebo sofistikovaná analýza velkého souboru dat – to vše umožňuje podporu výuky medicínských oborů moderními technologiemi.

Všechny další informace o konferenci, fotografie a prezentace jsou k dispozici na webových stránkách www.mefanet.cz/konference.

Workshop MEDCIN